

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЛОЛОГІЧНИЙ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

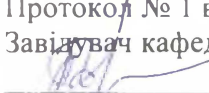
ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного факультету
Ірина БОНДАРЕНКО

«» 2023

ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДЦЬКОЇ СЕМАНТОГРАФІЇ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалавра
денної форми здобуття освіти
спеціальності 035 філологія
спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша -
польська

освітньо-професійна програма: Слов'янський переклад та міжкультурні комунікації.
Укладач : **Мацегора І.Л.**, кандидат філологічних наук, доцент, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри слов'янської філології
Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри слов'янської філології
 Ірина ПАВЛЕНКО

Ухвалено науково-методичною радою
факультету філологічного
Протокол № 1 від "05" вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
факультету Іван МАЦЕГОРА

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
 Іван МАЦЕГОРА

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03-Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 5	<i>вибіркова</i>	
		професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність 035 філологія	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша - польська		4 -й	
Освітньо-професійна програма Слов'янський переклад та міжкультурні комунікації.	Змістових модулів – 8	Лекції	
		28 год.	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 3	Практичні	
		28 год.	
		Самостійна робота	
		94 год.	
		Вид підсумкового семестрового контролю: Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – створення практичної бази для формування у студентів вмінь і навичок у галузі практики синхронного перекладу з використанням основної іноземної мови, необхідних їм у майбутній діяльності, формування знань про специфіку синхронного перекладу, принципи, методи та прийоми його здійснення на практиці. **Завдання** дисципліни - практичне оволодіння ними з метою забезпечити вірний вибір перекладацької стратегії, зумовленої професійними потребами, уявлення про специфіку синхронного перекладу та володіння на практиці його прийомами відповідно до комунікативно-прагматичних параметрів тексту та опираючись на основи прагмалінгвістики. В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати** формування базових теоретичних знань з синхронного перекладу як особливого

виду прагмалінгвістичної діяльності, **вміти** практично розрізняти специфіку синхронного перекладу, принципи, методи та прийоми його здійснення на практиці; здобувати перекладацьку майстерність та вірний вибір перекладацької стратегії, зумовленої професійними потребами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи, що забезпечують досягнення результатів навчання та компетентностей
<p>ПРН-7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.</p> <p>СК-1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ</p>	<p>Методи навчання: Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (тренінгові вправи).</p> <p>Підсумкові контрольні заходи: екзамен. Поточні контрольні заходи: контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи на практичних заняттях, виконання практичних вправ.</p>
<p>ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК-3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).</p>	<p>Методи навчання: Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (рольові ігри, тренінгові вправи).</p> <p>Підсумкові контрольні заходи: екзамен. Поточні контрольні заходи: контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи на практичних заняттях, виконання практичних вправ</p>
<p>ПРН-16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>СК-8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань</p>	<p>Методи навчання: Пояснювально-ілюстративний (інтерактивна лекція, лекція з мультимедійною презентацією; проблемна лекція); частково-пошуковий (бесіда); репродуктивний (робота з навчально-методичною літературою); інтерактивні (рольові ігри, тренінгові вправи).</p> <p>Підсумкові контрольні заходи: екзамен. Поточні контрольні заходи: контрольні роботи, виконання тестових завдань в системі Moodle, підготовка презентацій, виступи</p>

	на практичних заняттях, виконання практичних вправ.
--	---

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Основи перекладацької семантографії» тісно пов'язаний з навчальними дисциплінами: «Вступ до мовознавства», «Вступ до перекладознавства», «Польська мова», «Основи міжкультурної комунікації», а також із суміжними лінгвістичними та перекладознавчими дисциплінами.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія становлення перекладацького скоропису

Тема 1. Становлення перекладацької семантографії. Зародження сучасного усного перекладу. Усний переклад як засіб міжкультурного спілкування. Сфери використання двостороннього перекладу. Розуміння контексту при перекладі.

Змістовий модуль 2. Види усного перекладу

Тема 2. Специфіка усного перекладу Види двостороннього перекладу: переклад кіно-, відео та телематеріалів з підготовкою та без неї, реферативний переклад, переклад слайдів. Специфіка усних жанрів (інформаційне повідомлення, інтерв'ю, переговори).

Тема 3. Комунікативні характеристики процесу перекладу. Сприйняття та розуміння повідомлень під час перекладу. Трансформації – суть професії перекладача. «Внутрішня мова» перекладача. Розуміння змісту висловлювання при перекладі. Особливості перекладу власних та культурно маркованих термінів.

Змістовий модуль 3. Основи перекладацького скоропису

Тема 4. Професійна комунікація та усний переклад.. Тріада процесу усного перекладу. Фактори, що сприяють вживанню перекладацького скоропису. Виникнення та розвиток перекладацького скоропису. Перекладацький скоропис як незамінна опора оперативної пам'яті. Компресія тексту в усному перекладі. Роль ключових слів та їх визначення. Навички стенограми та конспектування перекладача. Компресія тексту в усному перекладі. Комплекс вправ для навчання вертикального розташування текстового матеріалу та знайдення ключових слів.

Тема 5. Прийоми смислового аналізу, визначення одиниці смислового аналізу. Особливості смислового аналізу речення та тексту. Виділення основного згустку змісту. Трансформація тексту задля максимального врахування специфіки мови перекладу. Застосування основних прийомів смислового аналізу на практиці. Синтаксис і морфологія

в УПС. Сема як символ УПС. Виконання вправ для навчання проводити смисловий аналіз речення/тексту.

Змістовий модуль 4. Комунікативні системи запису

Тема 6. Принципи скорочень та скороченого літерного запису. Принципи виділення скорочень. Скорочений літерний запис. Скорочення, що вживаються в діловій мові. Аббревіатури у складі назв компаній та способи їх транскрибування. Види аббревіації в англійській та українській мовах. Розшифрування аббревіатур та акронімів та їх переклад у скороченій та повній формах. Скорочений літерний запис тексту та його переклад.

Тема 7. Універсальні знаки-символи перекладацького скоропису. Поняття універсального знаку символу. Тематичні підрозділи універсальних знаків символів: міжнародні організації, міста та адміністративно-територіальні одиниці, історичні персони та події, економіка та фінансові інститути, назви валют, політичних партій та організацій, назви посад, воєнна справа, медицина, будівництво.

Змістовий модуль 5. Техніки перекладацької семантографії

Тема 8. Особливості вказівки мети. Причинно-наслідкові відносини. Графічне виділення мети повідомлення та способи запису. Запис причина-наслідок на прикладі громадсько-політичного тексту. Відносини допустовості, умови та їх графічне оформлення. Вираження модальності.

Тема 9. Вертикальний запис при УПС Особливості вертикального запису. Позначення смислових зв'язків між символами. Передача групи підмета та присудка. Ступнево-діагональне розташування перекладацького запису на листі. Запис текстів з УПС.

Змістовий модуль 6. Труднощі перекладацького скоропису

Тема 7. Труднощі перекладацького скоропису. Поняття, які трудно позначити символом. Комбінування мовних та позамовних знаків при запису інформації. Передача особових імен. Передача термінів простих та складних; неспівпадіння у мові оригіналу та перекладу певних понять. Передача числівників у сфері економіки. Тренувальний комплекс вправ.

Тема 8. Принципи запису простого та складного речень. Складно сурядні речення та способи їх запису. Проведення смислового аналізу речень, вертикальний запис та переклад. Відособлення. Функція двокрапки у записах. Зіставлення та порівняння. Смисловий аналіз тексту, вертикальний запис, переклад.

Тема 9. Принципи запису окличних, заперечних та питальних речень. Комунікативні типи речень та їх переклад. Особливості вертикального запису питальних

речень. Запис окличних та заперечних речень. Лінії-висновки. Смысловий аналіз тексту, вертикальний запис, переклад із застосуванням абзацно-фразового методу. Запис текстів суспільно-політичного характеру при усному перекладі.

Змістовий модуль 7. Індивідуальні системи символів в УПС

Тема 10. Індивідуальна система символів в усному послідовному перекладі. Методика розробки індивідуальної системи символів перекладацького скоропису. Використання стрілок; вживання математичних символів; використання знаків пунктуації; позначення часу. Оптимальне розташування знаків при веденні запису лівою рукою. Запис речень зі зміною, де можливо, слів на символи.

Тема 11. Використання перекладацького скоропису при перекладі тексту. Особливості усного послідовного перекладу наукового тексту. Основні лінгвістичні елементи наукового тексту та їх запис за допомогою УПС. Особливості усного послідовного перекладу політичного виступу. Основні лінгвістичні елементи науково-популярного тексту та їх запис за допомогою УПС. Проведіть смысловий аналіз тексту, запишіть вертикально та перекладіть. Назвіть українські еквіваленти, використайте їх у власних реченнях.

Тема 12. Виконання вправ з використанням перекладацького скоропису. Підбір відповідників для слів та виразів. Вертикальний запис та переклад при смысловому аналізі тексту. Способи запису символів. Запис географічних назв та прикметників. Запис економічних та фінансових термінів. Використання стрілок як наочних символів, що використовують при складанні схем та діаграм. Виконання вправ: підбір символічних

Змістовий модуль 8. Психологічні механізми у перекладацькому скорописі

Тема 13. Роль психологічних механізмів в перекладацькій семантографії

Пам'ять та її роль в усному послідовному перекладі. Процеси пам'яті. Види пам'яті. Стрес та його вплив на процес перекладу

Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні Заняття, год		Практичні Заняття, год		о/д ф.	з/ди ст ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/ди ст ф.	о/д ф.	з/ди ст ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	12	4	2		2		8		3	3	6
2	16	8	4		4		8		3	3	6
3	16	8	4		4		8		4	4	8
4	16	8	4		4		8		4	4	8
5	16	8	4		4		8		4	4	8
6	16	8	4		4		8		4	4	8
7	16	8	4		4		8		6	6	12
8	12		2		2		8		2	2	4
Усього за змістові модулі	120		28		28		64		30	30	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30				40
Загалом	150		28		28		94				100

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дис ф.
1	Становлення перекладацької семантографії	2	
2	Специфіка усного перекладу	2	
2	Комунікативні характеристики процесу перекладу	2	
3	Професійна комунікація та усний переклад..	2	
3	Прийоми смислового аналізу, визначення одиниці смислового аналізу	2	
4	Принципи скорочень та скороченого літерного запису	2	
4	Універсальні знаки-символи перекладацького скоропису	2	
5	Особливості вказівки мети. Причинно-наслідкові відносини	2	
5	Вертикальний запис при УПС	2	
6	Труднощі перекладацького скоропису	2	
6	Принципи запису простого та складного речень	2	
7	Принципи запису окличних, заперечних та питальних речень	2	
7	Індивідуальна система символів в усному послідовному перекладі	2	
8	Роль психологічних механізмів в перекладацькій семантографії	2	
Разом		28	

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Становлення перекладацької семантографії	2	
2	Специфіка усного перекладу	2	
2	Комунікативні характеристики процесу перекладу	2	
3	Професійна комунікація та усний переклад..	2	
3	Прийоми смислового аналізу, визначення одиниці смислового аналізу	2	
4	Принципи скорочень та скороченого літерного запису	2	
4	Універсальні знаки-символи перекладацького скоропису	2	
5	Особливості вказівки мети. Причинно-наслідкові відносини	2	
5	Вертикальний запис при УПС	2	
6	Труднощі перекладацького скоропису	2	
6	Принципи запису простого та складного речень	2	
7	Використання перекладацького скоропису при перекладі тексту	2	
7	Виконання вправ з використанням перекладацького скоропису	2	
8	Роль психологічних механізмів в перекладацькій семантографії	2	
Разом		28	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Тестування з теоретичних питань	Питання для підготовки: 1. Зародження сучасного усного перекладу. 2. Усний переклад як засіб міжкультурного спілкування. 3. Сфери використання двостороннього перекладу. 4. Розуміння контексту при перекладі.	Всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.	
	Практичне завдання	Виконання вправ	Правильно виконані завдання	
Усього за ЗМ 1	3	3		6
2	Тестування з теоретичних питань	Питання для підготовки: 1. Види двостороннього перекладу: переклад кіно-, відео та телематеріалів з підготовкою та без неї, реферативний переклад, переклад слайдів. 2. Специфіка усних жанрів (інформаційне повідомлення, інтерв'ю, переговори). 3. Сприйняття та розуміння повідомлень під час перекладу. 4. Трансформації – суть професії перекладача. 5. «Внутрішня мова» перекладача. 6. Розуміння змісту висловлювання при перекладі. 7. Особливості перекладу власних та культурно маркованих термінів.	Всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.	3
	Практичне завдання	Виконання вправ	Правильно виконані завдання	3

Усього за ЗМ 2	3	3		6
3	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <p>Тріада процесу усного перекладу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори, що сприяють вживанню перекладацького скоропису. 2. Виникнення та розвиток перекладацького скоропису. 3. Перекладацький скоропис як незамінна опора оперативної пам'яті. Компресія тексту в усному перекладі. 4. Роль ключових слів та їх визначення. 5. Навички стенограми та конспектування перекладача. 6. Компресія тексту в усному перекладі. 7. Комплекс вправ для навчання вертикального розташування текстового матеріалу та знайдення ключових слів. 8. Особливості смислового аналізу речення та тексту. 9. Виділення основного згустку змісту. 10. Трансформація тексту задля максимального врахування специфіки мови перекладу. 11. Застосування основних прийомів смислового аналізу на практиці. Синтаксис і морфологія в УПС. 12. Сема як символ УПС. 	<p>Всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.</p>	2
	Практичне завдання		Правильно виконані завдання	
Усього за ЗМ 3	4	4		8

4	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи виділення скорочень. Скорочений літерний запис. 2. Скорочення, що вживаються в діловій мові. 3. Аббревіатури у складі назв компаній та способи їх транскрибування. 4. Види аббревіації в англійській та українській мовах. 5. Розшифрування аббревіатур та акронімів та їх переклад у скороченій та повній формах. 6. Скорочений літерний запис тексту та його переклад. 7. Поняття універсального знаку символу. 8. Тематичні підрозділи універсальних знаків символів: міжнародні організації, міста та адміністративно-територіальні одиниці, історичні персони та події, економіка та фінансові інститути, назви валют, політичних партій та організацій, назви посад, воєнна справа, медицина, будівництво. 	Практичне завдання	
	Практичне завдання		Правильно виконані завдання	
Усього за ЗМ 4	4	4		8
5	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Графічне виділення мети повідомлення та способи запису. 2. Запис причина-наслідок на прикладі громадсько-політичного тексту. 3. Відносини допустовості, умови та їх графічне оформлення. 4. Вираження модальності. 5. Особливості вертикального запису. 6. Позначення смислових зв'язків між символами. 7. Передача групи підмета та присудка. 8. Ступнево- діагональне розташування перекладацького запису на листі. Запис текстів з УПС. 		

	Практичне завдання			
Усього за ЗМ 5	4	4		8
6	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, які трудно позначити символом. 2. Комбінування мовних та позамовних знаків при запису інформації. Передача особових імен. 3. Передача термінів простих та складних; неспівпадіння у мові оригіналу та перекладу певних понять. 4. Передача числівників у сфері економіки. 5. Тренувальний комплекс вправ. 6. Складно сурядні речення та способи їх запису. 7. Проведення смислового аналізу речень, вертикальний запис та переклад. Відособлення. Функція двокрапки у записах. 8. Зіставлення та порівняння. 9. Смисловий аналіз тексту, вертикальний запис, переклад. 10. Комунікативні типи речень та їх переклад. 11. Особливості вертикального запису питальних речень. 12. Запис окличних та заперечних речень. 13. Лінії-висновки. Смисловий аналіз тексту, вертикальний запис, переклад із застосуванням абзацно-фразового методу. 14. Запис текстів суспільно- політичного характеру при усному перекладі. 		
	Практичне завдання			
Усього за ЗМ 6	4	4		8

7	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методика розробки індивідуальної системи символів перекладацького скоропису. 2. Використання стрілок; вживання математичних символів; використання знаків пунктуації; позначення часу. 3. Оптимальне розташування знаків при веденні запису лівою рукою. 4. Запис речень зі зміною, де можливо, слів на символи. 5. Особливості усного послідовного перекладу наукового тексту. 6. Основні лінгвістичні елементи наукового тексту та їх запис за допомогою УПС. 7. Особливості усного послідовного перекладу політичного виступу. 8. Основні лінгвістичні елементи науково-популярного тексту та їх запис за допомогою УПС. 9. Підбір відповідників для слів та виразів. 10. Вертикальний запис та переклад при смислового аналізу тексту. 11. Способи запису символів. 12. Запис географічних назв та прикметників Запис економічних та фінансових термінів. 13. Використання стрілок як наочних символів, що використовують при складанні схем та діаграм 		
	Практичне завдання	Провести смисловий аналіз тексту..		
Усього за ЗМ 7	6	6		12
8	Теоретичне завдання	<p>Питання для підготовки:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пам'ять та її роль в усному послідовному перекладі. 2. Процеси пам'яті. 3. Види пам'яті. 4. Стрес та його вплив на процес перекладу 		

	Практичне завдання			
Усього за ЗМ 8	2	2		4
Усього за змістові модулі	30	30		60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Теоретичне завдання	Питання для підготовки: (Див. змістовні модулі)	1. В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	20
			2. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	15-20
			3. В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових	15

			<p>завдань.</p> <p>4. Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p> <p>5. Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання</p> <p>6. Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.</p>	<p>10-15</p> <p>5-10</p> <p>0-4</p>
	Практичне завдання	підсумкове завдання на володіння навичками перекладацького скоропису	Правильно виконане завдання	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Максимов С.Є. Двосторонній усний переклад : навч. посібник Київ: Ленвіт, 2017. 416 с.
2. Навчальний посібник з курсу «Вступ до усного перекладу» / С .В.Новоселецька, О.А.Пелипенко. Київ : Острог, 2007 –193 с.
3. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису. Навчальний посібни. Вінниця: Нова книга, 2016. 152 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика переклад Київ : Академія, 2019. 280 с.
5. Корунець І. В. Вступ до перекладознавства. Вінниця : Нова книга, 2008. 512с.
6. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу. Дніпропетровськ : Видавництво «Ліра», 2011. 167 с.
7. Мірам Г. Е., Дейнеко В. В. Основи перекладу. Київ : Ніка-Центр, 2014. 237 с.
8. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. Київ : КНЛУ, 2012. 163 с.

Додаткова:

1. Жарова Л. П. Складні випадки перекладу з російської на укр. мову: метод. посібник. Київ : Знання, 2008. 89 с.
2. Зінченко І. В. Способи і засоби лексичної номінації. Чернівці і: Рута. 1999. 104 с.
3. Корунець І. В. Нарис з історії західноєвропейського перекладу. Київ : КДЛУ, 2000. 187 с.
4. Кочерган М. П. До питання про безеквівалентну лексику і лакуни та способи їх компенсації. *Проблеми зіставної семантики*. Київ : КДЛУ, 1999. С 42-45.
5. Михайленко В. В. Алгоритми перекладу Чернівці: Рута, 2005. 120 с.
6. Тороп П. Х. Тотальный перевод. Тарту: Изд-во Тартуского ун-та, 2005. 220 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.fask.uni-mainz.de/user/kupsch/web.html>
2. <http://www.fask.uni-mainz.de/user/kupsch/biblio.html>
3. <http://www.uwasa.fi/comm./termino/>
4. <http://www.logos.it>
5. <http://accurapid.com/journal/links.htm>
6. <http://europa.eu.int/comm./translation/de>
7. <http://rzaix340.rz.uni-leipzig.de/~xlatio/>
8. <http://rzaix340.rz.uni-leipzig.de/~latio/softtab.htm>
9. <http://www.uni-saarland.de/fak4/fr46/deutsch/www.htm> 10. <http://www.loc.gov> 11. <http://www.dblink.de>